

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Факультет економічних наук

Кафедра управління земельними ресурсами

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор

Юрій КОТЛЯР

“ ” 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВЕДЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ

Спеціальність: G 18 «Геодезія та землеустрій»

Розробник

Завідувач кафедри розробника

Завідувач кафедри спеціальності

Гарант освітньої програми

Декан факультету

Т.в.о. директора ННІПО

Начальник ПМВ

Олена ЛАЗАРЄВА

Лев ПЕРОВИЧ

Лев ПЕРОВИЧ

Сергій ЧОРНИЙ

Світлана БЕЛІНСЬКА

Катерина ЗУБ

Свєнєнєя ПОСТІКІНА

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Ведення земельного бізнесу	
Галузь знань	G «Інженерія, виробництво та будівництво»	
Спеціальність	G 18 «Геодезія та землеустрій»	
Спеціалізація (якщо є)	Землеустрій та кадастр	
Освітня програма	Землеустрій та кадастр	
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)	
Статус дисципліни	Вибіркова дисципліна циклу професійної підготовки	
Курс навчання	V	
Навчальний рік	2025-2026	
Номер семестрів:	Денна форма	Заочна форма
	10	4
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	4 кредитів / 120 годин	
Структура курсу: – лекції – семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові) – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	- практичні заняття – 48 год. - години самостійної роботи – 72 год.	-практичні заняття – 14 год. - години самостійної роботи – 106 год.
Відсоток аудиторного навантаження	40 %	12%
Мова викладання	Українська	
Форма проміжного контролю	Контрольні роботи	
Форма підсумкового контролю	Залік	

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Мета: сформувати у студентів комплекс знань з основ ведення земельного бізнесу, допомогти майбутньому фахівцю оволодіти інструментарієм прийняття ефективних господарських рішень у сфері земельних питань.

Завдання:

- вивчення суті та форм ведення земельного бізнесу в сучасних умовах господарювання, принципів вибору підприємницької діяльності на селі;
- оволодіння новітніми управлінськими підходами та застосування сучасних науково-технічних досягнень в процесі ведення бізнесу;
- опанування інструментарію прийняття ефективних господарських рішень у сфері земельного бізнесу.

Дисципліна «Ведення земельного бізнесу» відноситься до циклу вибіркових дисциплін циклу професійної підготовки.

Передумови вивчення дисципліни: засвоєння таких дисциплін економічного та землепорядного спрямування як управлінням земельними ресурсами, землеустрій та організація території, соціально-економічний розвиток сільських територій, фінансово-економічна діяльність.

Очікувані результати навчання: вміння створювати земельний бізнес; вміння складати бізнес-план сільськогосподарських підприємств; здатність обґрунтовувати концепцію бізнесу.

В результаті вивчення дисципліни студент
має знати:

- ідеї входження в бізнес на землі;
- що таке земельна рента;
- як функціонує фермерське господарство;
- як функціонує приватно-орендне підприємство;
- як функціонує селянське господарство;
- завдання бізнес-планування в діяльності підприємства;
- як проводиться земельний аукціон;
- що таке емфітевзис землі.

має вміти:

- залучати інвестиції для малого та середнього бізнесу на землі;
- розробляти бізнес-плани;
- класифікувати бізнес-плани сільськогосподарських підприємств;
- обґрунтовувати концепцію ведення земельного бізнесу;
- оцінювати ризики в сільськогосподарських підприємствах.
- проводити земельні торги;
- використовувати переваги емфітевзису для власника землі;
- використовувати кластерний підхід у сфері зеленого туризму.

Програмні компетенції
(Ведення земельного бізнесу – ВПП-5, МАГ)
ЗК 1, ЗК 2, ЗК 7, ЗК 9, ФК 8, ФК 9, ФК 12, ФК 13, ФК 14, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 4, ПРН 7, ПРН 8, ПРН 11, ПРН 12)

- *загальні компетенції:*

- 1) ЗК 1 - здатність до прийняття ефективних управлінських рішень у сфері землеустрою та кадастру, картографії та геоінформатики, здатність використовувати нормативно-правові акти при формуванні прозорого ринку земель, в тому числі сільгоспземель;
- 2) ЗК 2 – здатність до ефективних комунікацій на професійному та соціальному рівнях;
- 3) ЗК 7 - здатність працювати як самостійно, так і в команді, планувати та керувати часом, організовувати власну діяльність та діяльність групи осіб при вирішенні завдань професійної діяльності та особистісного розвитку;
- 4) ЗК 9 - здатність до застосування знань на практиці;
- 5) ЗК 10 - вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми та приймати обґрунтовані рішення, нести відповідальність за якість виконаної роботи.

- *фахові компетентності:*

- 1) ФК 8 - здатність розуміти і враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, що впливають на формування земельно-кадастрових рішень, ухвалення системи управління земельними ресурсами та регулювання земельних відносин;
- 2) ФК 9 - здатність використовувати та впроваджувати нові технології, розроблювати землевпорядну документацію, брати участь у модернізації та реконструкції обладнання, пристроїв, систем та комплексів, з метою підвищення їх ефективності та точності;
- 3) ФК 12 - уміння досліджувати проблему та визначати обмеження, у тому числі зумовлені проблемами збалансованого розвитку та впливу на навколишнє середовище;
- 4) ФК 13 - уміння аргументувати вибір методів розв'язування спеціалізованих задач, критично оцінювати отримані результати та захищати прийняті рішення;
- 5) ФУ 14 - використання відповідної термінології та форм вираження у професійній діяльності;

- *програмні результати навчання*

- 1) ПРН 2 - знати теоретичні і практичні положення землеустрою та кадастру, оцінювання землі і нерухомості, проведення моніторингу та інвентаризації землі, управління земельними ресурсами та земельний менеджмент, забезпечувати соціально-економічний розвиток сільських територій, виходячи з вимог стандартизації та нормування у землеустрої;

- 2) ПРН 3 - вміти продукувати нові ідеї, проводити;
- 1) дослідження, проявляти креативність та здатність до системного та гнучкого мислення для вирішення професійних задач;
- 2) ПРН 4 - застосовувати методи, методик і технології землеустрійного проектування, організувати здійснення схем і проектів землеустрою, застосовувати знання кадастрових зйомок, бастування ґрунтів, економічної оцінки земель, грошової оцінки земель та реєстрації земельних ділянок з використанням автоматизації ведення державного земельного кадастру;
- 3) ПРН 7 - використовувати методи і технології землеустрійного проектування з урахуванням соціальної, економічної і екологічної складової, територіального та господарського землеустрою, планування використання та охорони земель, кадастрових зніманих та ведення державного земельного кадастру, давати оцінку отриманим результатам та захищати прийняті рішення;
- 4) ПРН 8 - розробляти схеми і проекти землеустрою, кадастрової документації використовуючи теоретичні знання та методи управління земельними ресурсами;
- 5) ПРН 11 - володіти методами організації топографо-геодезичного і землевпорядного виробництва на основі використання знань з основ законодавства і управління виробництвом, вміти використовувати знання і розуміння дисциплін суміжних інженерних галузей;
- 6) ПРН 12 - вміти використовувати методи та методики проведення наукових та прикладних досліджень; знати методологію системних досліджень, методів дослідження та аналізу складних об'єктів та процесів, розуміти їх складність, їх різноманіття, багатофункціональність для розв'язання прикладних завдань в галузі професійної діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

Денна форма:

	Теми	Лекції	Практичні	Самостійна робота	Загальний обсяг
1	Організація створення бізнесу	-	4	10	14
2	Форми організації земельного бізнесу	-	10	10	20
3	Бізнес-план сільськогосподарського підприємства, його зміст і методика складання	-	10	12	22
4	Земельні торги	-	6	10	16
5	Земельні аукціони	-	6	10	16
6	«Тіньовий» земельний ринок	-	4	10	14
7	Агротуризм	-	8	10	18
	Всього за курсом	-	48	72	120

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. План практичних (групових) занять

№	Тема заняття / план
1	Тема 1 Організація створення бізнесу (2 год) Блок А 1) Які моменти потрібно враховувати при створенні власного бізнесу? 2) Умови створення бізнесу 3) Як отримати дозвіл від Держгеокадастру 4) Привабливі і водночас небезпечні для покупця місця розташування ділянок 5) Які сфери інвестування для малого та середнього бізнесу на селі 6) Що таке земельна рента?
2	Тема 1 Організація створення бізнесу (2 год) Блок Б 1) Розкрийте перспективні сфери бізнесу на землі. 2) Опишіть механізм залучення реального інвестора у сферу земельного бізнесу. 3) Обґрунтуйте вашу ідею ведення бізнесу на землі. 4) Вкажіть конкурентні переваги ведення земельного бізнесу. 5) Які існують ризики ведення бізнесу у земельній сфері.
3	Тема 2 Форми організації земельного бізнесу (2 год) Блок А 1) Які існують форми організації земельного бізнесу 2) Що таке фермерське господарство? 3) Умови створення фермерського господарства
4	Тема 2. Форми організації земельного бізнесу (2 год) Блок Б 1) У якому разі припиняється діяльність фермерського господарства? 2) Які обов'язки членів фермерського господарства?
5	Тема 2. Форми організації земельного бізнесу (2 год) Блок В 1) Що таке приватно-орендне підприємство?

	2) Що таке селянське господарство?
6	<p>Тема 2. Форми організації земельного бізнесу (2 год)</p> <p>Блок Г</p> <p>1) Чи можуть передаватися у приватну власність для ведення фермерського господарства землі лісового та водного фондів, що входять до складу землевпорядних угідь?</p> <p>2). Чи дозволяється будівництво на орендованій земельній ділянці житлових будинків, господарських будівель та споруд?</p>
7	<p>Тема 2. Форми організації земельного бізнесу (2 год)</p> <p>Блок Д</p> <p>1) В якому разі припиняється діяльність фермерського господарства?</p> <p>2) Обґрунтуйте пріоритетність застосування орендних відносин приватно-орендного підприємства.</p> <p>3) Опишіть механізм відведення земельних ділянок для ведення особистого селянського господарства?</p>
8	<p>Тема 3 Бізнес-план сільськогосподарського підприємства, його зміст і методика складання (2 год)</p> <p>Блок А</p> <p>1) Які завдання бізнес-планування сільськогосподарського підприємства?</p> <p>2) Стратегічні та тактичні завдання бізнес-планування</p> <p>3) Стадії бізнес-планування в сільськогосподарських підприємствах</p>
5	<p>Тема 3. Бізнес-план сільськогосподарського підприємства, його зміст і методика складання (2 год)</p> <p>Блок Б</p> <p>1) Функції бізнес-планів.</p> <p>2) Види бізнес планів.</p> <p>3) Підходи до розробки бізнес-плану</p>
6	<p>Тема 3. Бізнес-план сільськогосподарського підприємства, його зміст і методика складання (2 год)</p> <p>Блок В</p> <p>1)Орієнтовний склад бізнес-плану</p> <p>2)Обґрунтування концепції бізнесу</p> <p>3)Етапи формування стратегії бізнес-планів</p>
7	<p>Тема 3. Бізнес-план сільськогосподарського підприємства, його зміст і методика складання (2 год)</p> <p>Блок Г</p> <p>1)Маркетингові підходи до розробки стратегії бізнес-планів.</p> <p>2)Виробничий план</p> <p>3)Організаційний план</p>
8	<p>Тема 3 Бізнес-план сільськогосподарського підприємства, його зміст і методика складання (2 год)</p> <p>Блок Д</p> <p>1) Фінансовий план</p> <p>2) Оцінка ризиків</p> <p>3) Способи зниження ризику при бізнес-плануванні</p>
9	<p>Тема 4. Земельні торги (2 год)</p> <p>Блок А</p> <p>1) Які організаційно-правові передумови проведення земельних торгів?</p> <p>2) Які земельні ділянки не підлягають продажу на конкурентних засадах?</p> <p>3) Яка інформація має міститися в технічному паспорті земельної ділянки?</p> <p>4) Хто є організатором земельних торгів?</p> <p>5)</p>

10	<p>Тема 4. Земельні торги (2 год) Блок Б 1) Охарактеризуйте порядок проведення земельних торгів 2) Земельний аукціон 3) Земельний конкурс</p>
11	<p>Тема 4. Земельні торги (2 год) Блок В 1) Порядок підготовки земельних лотів для продажу на земельних торгах 2) Порядок та умова проведення земельного аукціону 3) Порядок підготовки та проведення земельних конкурсів 4) Результати земельних торгів 5) Набуття права оренди землі на конкурентних засадах 6) Опишіть порядок розподілу та використання коштів від проведення земельних торгів</p>
12	<p>Тема 5. Земельні аукціони (2 год) Блок А 1) Як класифікуються типи земельних аукціонів? 2) Що таке лот земельного аукціону? 3) Що таке «Англійський аукціон» (відкритий аукціон з зростанням ціни)?</p>
13	<p>Тема 5. Земельні аукціони (2 год) Блок Б 1) Охарактеризуйте механізм проведення «Голландського аукціону» (відкритий аукціон із зменшенням ціни). 2) Охарактеризуйте механізм проведення закритого аукціону першої ціни.</p>
14	<p>Тема 5. Земельні аукціони (2 год) Блок В 1) Охарактеризуйте аукціон Вікрі (закритий аукціон другої ціни). 2) Обґрунтуйте методичні засади проведення земельних конкурсів.</p>
15	<p>Тема 6. «Тіньовий» земельний ринок (2 год) Блок А 1) Які існують криві дороги безоплатної приватизації земель? 2) Що таке емфітевзис землі?</p>
16	<p>Тема 6. Блок Б «Тіньовий» земельний ринок (2 год) Блок Б 1) Орендні перекося у сфері обігу земель 2) Види «тіньового» ринку земель</p>
14	<p>Тема 7. Агротуризм (2 год) Блок А 1) Які аспекти функціонування зеленого туризму на основі кластерного підходу? 2) Опишіть механізм створення земельно-майнових комплексів. 3) У чому полягає основний зміст створення земельно-майнових комплексів.</p>
15	<p>Тема 7. Агротуризм (2 год) Блок Б 1) Що таке агроекотуризм? 2) Розкрийте сфери агротуризму 3) Назвіть умови розвитку підприємств у сфері агротуризму.</p>
	<p>Тема 7. Агротуризм (2 год) Блок В 1) У чому полягає кластерний підхід у туристичній сфері? 2) Охарактеризуйте інфраструктуру у сфері агротуризму. 3) Вкажіть перспективи розвитку агротуризму в Україні.</p>
	<p>Тема 7. Агротуризм (2 год)</p>

Блок Г

- 1) Ключові орієнтири розвитку агротуризму в Україні
- 2) Що являє собою система екологічного маркування садиб під назвою «Зелена садиба»?
- 3) Розкрийте сутність підходу «СімР туристичного продукту».

4.2. Завдання для самостійної роботи

Презентація

Презентація це представлення результатів самостійної роботи студента з опрацювання обраної теми, питання.

Мета презентації – набуття студентами навичок з аналізу власної роботи і публічного представлення результатів дослідження.

ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ ПРЕЗЕНТАЦІЙ

- стислий виклад матеріалу, максимальна інформативність тексту;
- 12-15 слайдів (powerpoint);
- ретельно структурована інформація з акцентом на практичні аспекти питання, проблеми, завдання, тощо;
- використовуйте табличні форми подання інформації (діаграми, схеми) для ілюстрації найважливіших фактів, що дасть змогу подати матеріал компактно й наочно;
- пояснення треба розміщувати якнайближче до ілюстрацій, із якими вони мають з'являтися на екрані одночасно.

Питання для обговорення

1. Організація створення та ведення земельного бізнесу.
2. Залучення інвестицій для малого та середнього бізнесу на землі.
3. Фермерські господарства в Україні.
4. Приватно-орендні підприємства в Україні.
5. Особисті селянські господарства в Україні.
6. Обґрунтування концепції розроблення бізнес-плану сільськогосподарського підприємства.
7. Фінансовий план сільськогосподарського підприємства та оцінка ризиків.
8. Порядок підготовки земельних лотів для продажу на земельних торгах.
9. Порядок та умови проведення аукціону.
10. Підготовка та проведення земельних конкурсів.
11. Набуття права оренди землі на конкурентних засадах.
12. Класифікація земельних аукціонів.
13. Процедура проведення земельних торгів у формі аукціону.
14. Основні типи земельних аукціонів.
15. Особливості «англійського аукціону» (відкритий аукціон з зростанням ціни).
16. «Голландський аукціон» (відкритий аукціон із зменшенням ціни).

17. Закритий аукціон першої ціни.
18. Аукціон Вікрі (закритий аукціон другої ціни).
19. Основні типи земельних аукціонів.
20. Сутність та аспекти безоплатної приватизації земельних ділянок.
21. Сутність та умови емфітевзису.
22. Орендні перекося у сфері обігу земель.
23. Основні аспекти функціонування кластерного туризму.
24. Кластерний підхід у туристичній сфері.
25. Земельно-майнові комплекси як елемент інноваційності сільськогосподарських підприємств.
26. Сім Р туристичного продукту.
27. Система екологічного маркування садиб під назвою «Зелена садиба».
28. Стратегічна мета розвитку агротуризму .
29. Перспективи агротуризму у сільському господарстві.
30. Умови розвитку підприємств у сфері агротуризму.

Приклад відповіді на питання 1

1. Організація створення та ведення земельного бізнесу.

Організація земельного бізнесу включає вибір земельного напрямку (фермерство, особисте селянське господарство), отримання прав на землю (купівля, оренда, держакт), оформлення документів та реєстрацію (у тому числі через Держгеокадастр), а також забезпечення відповідності розміру ділянки встановленим законодавством нормам.

Фактори, що беруться до уваги під час входження в бізнес:

- можливість реалізувати власний потенціал;
- фінансові можливості;
- швидкість входження в бізнес;
- наявність підприємницької ідеї;
- вид бізнесу і стратегічні перспективи;
- інші ринкові фактори.

Під час створення власного бізнесу враховують такі важливі моменти:

- вибір місцезнаходження підприємства;
- одержання різноманітних дозволів на початок функціонування бізнесу;
- пошук приміщення для офісу та операційної діяльності та їх облаштування;
- формування структури підприємства;
- підбір кадрового потенціалу;
- налагодження ділових контактів.

Тема аналітичних робіт

1. Фермерство як вид земельного бізнесу.
2. Умови активізації земельного бізнесу.
3. Земельні спори та їх вирішення в суді.

4. Децентралізація у сфері земельного бізнесу.
5. Спірні земельні відносини.
6. Процедура отримання дозволів від Держгеокадастру.
7. Інвестиції для бізнесу на землі.
8. Земельна рента у сфері земельного бізнесу.
9. Форми організації земельного бізнесу.
10. Механізм розробки бізнес-плану в сільськогосподарських підприємствах.
11. Основні поради для бізнесу на селі.
12. Рекомендації ведення земельного бізнесу.
13. Стратегічні орієнтири бізнес-планування в земельній сфері.
14. Стадії розробки бізнес-плану на сільськогосподарському підприємстві.
15. Основні підходи до розробки бізнес-плану.
16. Обґрунтування концепції ведення бізнесу на землі.
17. Маркетингові підходи до ведення бізнесу на землі.
18. Порядок та умови проведення земельних торгів.
19. Земельний аукціон.
20. Земельний конкурс.
21. Підготовка земельних лотів для продажу на земельних торгах.
22. Порядок та умови проведення земельного аукціону.
23. Види земельних аукціонів.
24. «Тіньовий» земельний ринок.
25. Кластерний підхід у сфері зеленого туризму.
26. Земельно-майнові комплекси.
27. Агротуризм як різновид сільського туризму.
28. Перспективи розвитку агротуризму в Україні.
29. Ключові орієнтири розвитку агротуризму в Україні.
30. Умови розвитку підприємств у сфері агротуризму.

Приклад відповіді на питання 1

2. Умови активізації земельного бізнесу.

Для активізації земельного бізнесу в Україні необхідні такі умови та чинники:

1. Правові та законодавчі умови - чітке законодавство: повне й прозоре правове регулювання ринку землі, що мінімізує ризики для інвесторів, захист прав власності: гарантування прав власності для землевласників та орендарів. Спрощення процедур реєстрації, купівлі-продажу та оренди землі, завершення земельної реформи: надання юридичним особам можливості купувати землю, що значно розширить ринок і привабить інвестиції. Наявність правовстановлюючих документів: наявність кадастрового номера, реєстрації прав власності та відсутність юридичних дефектів у документах.

2. Економічні умови - стабілізація економіки: прогнозована економічна ситуація знижує ризики для інвесторів і стимулює капіталовкладення, доступ до фінансування: можливість отримання кредитів для купівлі та розвитку земельних ділянок, привабливі інвестиційні можливості: наявність потенційно прибуткових

проектів та зростання ціни на землю, що робить її привабливим активом, прозоре ціноутворення: відкритість інформації щодо вартості землі, що підвищує довіру до ринку, стимулювання аграрного сектору: заохочення розвитку аграрного підприємництва, оскільки більшість земельного бізнесу пов'язана саме з ним.

3. Технологічні та інфраструктурні умови - прогресивні технології: використання сучасних технологій у сільському господарстві для підвищення продуктивності та ефективності використання землі; розвиток інфраструктури: будівництво доріг, підключення до комунікацій та інша інфраструктура, яка збільшує цінність земельних ділянок; електронні сервіси: впровадження онлайн-систем для проведення земельних операцій та доступу до земельного кадастру.

4. Інші важливі чинники - зовнішня та внутрішня стабільність: завершення війни та політична стабільність є ключовими для відновлення та зростання ринку, підвищення обізнаності, тобто роз'яснювальна робота серед землевласників і потенційних інвесторів щодо можливостей та правил ринку, екологічні норми: забезпечення екологічної безпеки та збереження природно-ресурсного потенціалу землі.

Активізація земельного бізнесу передбачає комплексний підхід, що охоплює вдосконалення законодавства, створення сприятливого інвестиційного клімату, розвиток технологій та інфраструктури, а також вирішення політичних та економічних проблем.

4.3. Форми і методи навчання та викладення дисципліни

Основними **формами навчання** є **практичні та групові** заняття, які передбачають оволодіння системою практичних професійних умінь та навичок з навчальної дисципліни та передбачають проведення аналізу соціально-економічного розвитку сільських територій. Така перевірка дає змогу виявити, якою мірою студент усвідомив теоретичні курсу.

Основними **методами навчання** є **пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний**, під час якого студенти одержують знання на лекції, сприймають і осмислюють факти, оцінки, висновки і залишаються в рамках репродуктивного (відтворюючого) мислення; **метод проблемного викладу**, під час якого викладач до викладу матеріалу ставить проблему, формулює пізнавальне завдання, показує спосіб рішення поставленого завдання, а студенти стають свідками й співучасниками наукового пошуку; **дослідницький метод**, який передбачає аналіз матеріалу, постановки проблем і завдань і короткого усного або письмового інструктажу студентів; **дискусійні методи**, що передбачають такі елементи дискусії, як суперечки, зіткнення позицій, навмисного загострення протиріч; **словесний метод**, такий як пояснення та практичний метод, що передбачає розв'язання вправ, завдань, тестів.

4.4. Забезпечення освітнього процесу

Забезпечення освітнього процесу здійснюється із застосуванням Moodle 3.3, в рамках якої для студентів розміщено в мережу лекції, перелік екзаменаційних питань, питання до контрольних робіт, ККР з дисципліни, тести, ситуаційні завдання).

Матеріально-технічне забезпечення дисципліни

Проекційне мультимедійне обладнання (проектор, екран, ноутбук/комп'ютер);

Комп'ютерний клас;

Доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi;

OS: Windows, Android, iOS;

Browsers: Chrome / Opera / Mozilla Firefox / MS Edge; Програмне забезпечення: Word, Excel, PowerPoint;

Skype, Zoom, Google Meet, ArcGis

Публічна кадастрова карта України:
https://map.land.gov.ua/?cc=3461340.1719504707,6177585.367221659&z=6.5&l=kadast&bl=ortho_o10k_all

Дані Держгеокадастру: <https://land.gov.ua/derzhheokadastr-dodav-na-publichnu-kadastrovukartu-dani-pro-heonadra/>

Система електронного навчання Moodle 3.9

5. Підсумковий контроль

Форми і методи підсумкового контролю

Перелік питань підсумкового контролю (залік).

Формою підсумкового контролю є залік. **Залік** — це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з певної дисципліни та на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на практичних заняттях, що проводиться як контрольний захід під час залікового тижня.

1. Пошук ідеї ведення бізнесу на землі.
2. Способи входження в бізнес на селі.
3. Основні ідеї для бізнесу на землі.
4. Умови ведення бізнесу на селі.
5. Механізм отримання дозволів від Держгеокадастру.

6. Сфери інвестування бізнесу на селі.
7. Сутність та умови розвитку фермерського господарства.
8. Права та обов'язки фермерського господарства та його членів.
9. Приватно-орендне підприємство у сфері земельного бізнесу.
10. Селянські господарства на землі.
11. Завдання бізнес-планування у діяльності на землі.
12. Стадій розробки бізнес-планів у веденні бізнесу на землі.
13. Функції бізнес-планів.
14. Види бізнес-планів.
15. Орієнтовний склад бізнес-плану.
16. Обґрунтування концепції бізнес-плану.
17. Процес формування стратегії бізнесу на землі.
18. Виробничий план аграрного підприємства.
19. Організаційний план аграрного підприємства.
20. Фінансовий план у сфері земельного бізнесу.
21. Оцінки ризиків бізнес-проектів.
22. Передумови проведення земельних торгів
23. Суб'єкти земельних торгів.
24. Об'єкти земельних торгів.
25. Порядок проведення земельних торгів.
26. Земельний аукціон.
27. Земельний конкурс.
28. Порядок підготовки земельних лотів для продажу на земельних торгах.
29. Технічна документація, що додається до технічного паспорту земельної ділянки.
30. Порядок та умови проведення аукціону.
31. Порядок підготовки та проведення земельних конкурсів.
32. Результати земельних торгів.
33. Набуття права оренди землі на конкурентних засадах.
34. Порядок розподілу та використання коштів від проведення земельних торгів.
35. Класифікація типів земельних аукціонів.
36. «Англійський аукціон» (відкритий аукціон з зростанням ціни).
37. «Голландський аукціон» (відкритий аукціон із зменшенням ціни).
38. Закритий аукціон першої ціни.
39. Аукціон Вікрі (закритий аукціон другої ціни).
40. Методичні засади проведення земельних конкурсів.
41. Земельний аукціон зі встановленою викупною ціною.

42. Комбінований аукціон (аукціон з одночасним продажем більш ніж одного лоту).
43. Абсолютний аукціон.
44. Аукціон із резервуванням.
45. Реверсивний аукціон.
46. Криві дороги безоплатної приватизації земель.
47. Ефітевзис.
48. Орендні перекося у сфері земельного бізнесу.
49. Основні аспекти функціонування зеленого туризму.
50. Кластерний підхід у сфері зеленого туризму.
51. Земельно-майнові комплекси як умова інноваційності сільськогосподарських підприємств.
52. Варіанти розвитку земельно-майнових комплексів.
53. Розробка землевпорядної документації для земельно-майнових комплексів.
54. Модернізація розробки проектів землеустрою земельно-майнових комплексів.
55. Сім Р туристичного продукту.
56. Система екологічного маркування садиб під назвою «Зелена садиба».
57. Стратегічна мета розвитку агротуризму.
58. Перспективи агротуризму у сільському господарстві.
59. Умови розвитку підприємств у сфері агротуризму
60. Розвиток сільських територій.

Типові задачі для розв'язування

1. На основі вихідних даних розрахуйте показники ефективності використання землі: урожайність зернових культур; вихід молока на 100 гектар сільськогосподарських угідь, виробництво товарної продукції в розрахунку на один гектар сільськогосподарських угідь, валового доходу та прибутку.

Вихідні дані:

- грошова виручка від реалізації продукції – 5204 тис грн, собівартість реалізованої продукції – 4659,3 тис грн, валовий збір зернових культур – 52436 ц;
- валове виробництво молока – 1025 ц;
- площа сільськогосподарських угідь – 3956 га;
- площа посіву зернових – 1824 га;
- матеріальні затрати, що ввійшли в собівартість продукції – 2829,2 тис грн.

2. Розрахуйте показники інтенсивності використання земельних ресурсів, а також натуральні та вартісні показники економічної ефективності використання землі за умови, що загальна земельна площа складає 4153 га, в тому числі площа сільськогосподарських угідь – 3952 га, з них площа ріллі – 3892 га, площа багаторічних насаджень – 45 га. Виробництво зерна 7073 т, ц кормів – 1680 ц к.од., молока – 7100 ц, м'яса ВРХ – 1503 ц, м'яса свиней – 824 ц, яєць курячих – 7149 тис шт., площа зернових та зернобобових культур – 2150 га. Вартість валової продукції – 1522,1 тис грн, матеріальні затрати та амортизація основних засобів – 821,4 тис грн, оплата праці – 553,4 тис грн, грошова виручка від реалізації продукції – 1242,6 тис грн, собівартість реалізованої продукції – 1156,7 тис грн.

3. Користуючись статистичним щорічником України, визначте відносні показники ефективності використання землі за останні 3 роки: забезпеченість регіону сільськогосподарськими угіддями всього та в розрахунку на одного працівника, зайнятого у сільському господарстві; частка сільськогосподарських угідь в загальній площі землі; розорюваність сільськогосподарських угідь (питома вага ріллі в структурі сільськогосподарських угідь); частку інтенсивних культур в структурі посівів; частку зрошуваних земель в площі сільськогосподарських угідь.

4. Користуючись статистичним щорічником України, визначте натуральні показники ефективності використання землі за останні 3 роки: урожайність сільськогосподарських культур, ц/га; виробництво основних видів продукції рослинництва (зерна, цукрового буряку, картоплі) в розрахунку на 100 га ріллі, ц; виробництво молока та м'яса ВРХ в розрахунку на 100 га сільськогосподарських угідь, ц; виробництво м'яса свиней у живій вазі на 100 га ріллі, ц; виробництво м'яса птиці (ц) та яєць (тис шт) в розрахунку на 100 га посівів зернових культур. Робіть відповідні висновки на основі показників.

5. Здійсніть трансформацію земельних угідь та визначить структуру земельних угідь у Миколаївській області:

Вихідні дані:

Культури	Площа, тис. га
Пшениця	401,7
Озиме жито	0,5
Ячмінь	350,1
Овес	2,8

Просо	11
Гречка	6
Зернобобові	52,3
Кукурудза на зерно	141,8
Соняшник	437,5
Ріпак	50,7
Овочі	19,3
Цукровий буряк	2,8
Картопля	19,3
Кукурудза на силос	20,4
Кормові коренеплоди	1,6
Однорічні трави (зелена маса)	2,6
Багаторічні трави (сіно)	15,1
Всього	

Приклад тестового контролю знань:

1. Основну відмінність підприємництва від бізнесу становить:
 - а) інноваційність;
 - б) цілеспрямованість діяльності;
 - в) ризик;
 - г) системність діяльності;
 - д) прибутковість.

2. Указати, які з наведених особливостей підприємництва в Україні належать до географічних:
 - а) мінеральні ресурси;
 - б) трудові ресурси;
 - в) земельні ресурси;
 - г) рекреаційні ресурси;
 - д) фінансові ресурси.

3. Оренда земельної ділянки може бути короткостроковою — не більше як:
 - а) 5 років;
 - б) 10 років;
 - в) 25 років;
 - г) 50 років.

4. Право земельного сервітуту — це право:
 - а) володіти та розпоряджатися землею;
 - б) володіти, користуватися і розпоряджатися земельними ділянками;
 - в) власника або землекористувача земельної ділянки на обмежене платне або безоплатне користування чужою земельною ділянкою (ділянками).

5. У разі проникнення коренів і гілок дерев з однієї земельної ділянки на іншу власники та землекористувачі земельних ділянок мають право:
 - а) в будь-якому разі відрізати корені дерев і кущів, які проникають із сусідньої земельної ділянки;
 - б) зруйнувати сусідню земельну ділянку;
 - в) відрізати корені дерев і кущів, які проникають і сусідньої земельної ділянки, якщо таке проникнення є перепорою у використанні земельної ділянки за цільовим призначенням.

«0» варіант залікового білету з зазначенням максимальної кількості балів за кожне виконане завдання

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
(повне найменування вищого навчального закладу)

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Галузь знань: G «Інженерія, виробництво та будівництво»

Спеціальність: G 18 «Геодезія та землеустрій»

Семестр 10

Навчальна дисципліна **Ведення земельного бізнесу**

ЗАЛКОВИЙ БІЛЕТ № «0»

1. Процес формування стратегії бізнесу на землі. (15 балів)

Практичне завдання

Розрахуйте структуру товарної продукції сільськогосподарського виробництва і коефіцієнт спеціалізації та на основі цього визначте напрями спеціалізації сільськогосподарського виробництва та рівень спеціалізації за умови, що грошова виручка від реалізації продукції рослинництва і тваринництва складає 795,75 тис грн, в тому числі від реалізації зернових – 320,4 тис грн, соняшнику – 58,4 тис грн, овочів відкритого ґрунту – 21,6 тис грн, плодів та ягід 59,8 тис грн, іншої продукції рослинництва – 8150 грн, продукції тваринництва – 280,7 тис грн, продукції свиначства – 35,1 тис грн, іншої продукції тваринництва – 11,6 тис грн. (15 балів)

Затверджено на засіданні
кафедри, циклової комісії _____
Протокол № _____ від „_____” _____ 20____ року

Завідувач кафедри, голова циклової комісії _____
(підпис)
Екзаменатор _____
(підпис)

Лев ПЕРОВИЧ
(прізвище та ініціали)
Олена ЛАЗАРЄВА
(прізвище та ініціали)

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
1	Презентація	10
2	Тези доповіді	10
3	Питання для обговорення	20
4	Розв'язання розрахункових задач	10
5	Індивідуальна робота в аудиторії	20
6	Залік	30
7	Всього	100

Критерії оцінювання завдань для досягнення максимальної кількості балів

Презентація - стислість, лаконічність та завершеність викладу інформації на слайдах, їх максимальна кількість для презентації результатів виконання проблемних ситуацій за однією з тем 1-11 – 12-15 слайдів.

Тези доповіді – стисло, реферативним чином сформульовані основні положення доповіді, яка має відбутися безпосередньо під час проведення конференції, метою яких є – зацікавити та залучити фахівців, підготувати слухачів секційного засідання з метою покращення сприйняття інформації та ініціювання конструктивної дискусії або діалогу відповідно до тематики (сайти вищих навчальних закладів / наука або наукова робота; події; конференції (наприклад: <http://science.nmu.org.ua/ua/conferences/index.php> («Дніпровська політехніка» (наука); <https://chmnu.edu.ua/> (Чорноморський національний університет імені Петра Могили (наукові заходи).

Питання для обговорення – передбачає відповіді на питання, що розміщені на стор. 7-8 цієї робочої програми. За одне питання виставляється 10 балів, тобто студент повинен принаймні два рази виступити із запропонованими темами для обговорення.

Розв'язання розрахункових задач – приклади задач наведено на стор. 15-17. При розв'язанні розрахункових задач потрібно користуватись статистичним щорічником.

Індивідуальна робота в аудиторії – передбачає відповіді на питання під час групових занять, вміщує в себе теми доповідей (сторінка 6-9 цієї робочої програми).

10 семестр

Поточний контроль							Самостійна робота		Розв'язування розрахункових задач	Питання для обговорення	Підсумковий контроль (зalic)	Сума
Індивідуальна робота в аудиторії							Тезиси	Презентація				
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7						
2	3	3	3	3	3	3	10	10	10	20	30	100

7. Рекомендовані джерела інформації

7.1. Основні:

1. Михаліцька Н., Яцик М. Управління власним бізнесом : навчальний посібник у схемах і таблицях. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024, 480 с. URL: https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/7956/1/mykhalicka_M_AKET.pdf
2. Економіка і бізнес: підручник / за ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника, д.е.н., проф. О. І. Карінцевої. Суми: Університетська книга, 2021. 316 с. URL: https://fmab.khadi.kharkov.ua/fileadmin/FUB/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B8_%D1%96_%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%94%D0%BC%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%82%D0%B2%D0%B0/ek_predpriyatiy/posobiya_pdf/Ekonomika_i_biznes_2021.pdf
3. Основи підприємницької діяльності: підручник / В. М. Марченко, С. О. Тульчинська, І. В. Макалюк [та ін.] ; КПП ім. Ігоря Сікорського / за редакцією д.е.н., проф. В. М. Марченко. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 516 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/51563>

7.2. Додаткові:

1. Лазарєва О. В. Ведення земельного бізнесу. Практикум для студентів спеціальності 193 Геодезія та землеустрій галузі знань: 19 «Архітектура та будівництво» : методичні рекомендації / О. В. Лазарєва. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. – 68 с. – (Методична серія ; вип. 344). URL: <https://dspace.chmnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/482/1/%D0%9B%>

[D0%B0%D0%B7%D0%B0%D1%80%D1%94%D0%B2%D0%B0%20%D0%9E.%20%D0%92.%20%D0%92%D0%B5%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%B7%D0%B5%D0%BC%D0%B5%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%B1%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%81%D1%83.%20%D0%92%D0%B8%D0%BF.%20344.pdf](#)

2. Основи бізнесу : методичні вказівки до теоретико-практичного курсу [І.М. Метошоп, І.В. Перезовова, І.Г. Фадєєва, І.В. Федорович, В.В. Протас, О.Я. Савко, В.Ю. Кравченко]. ІваноФранківськ, 2023. 75 с.
URL: https://business.ivano-frankivsk.ua/assets/upload/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96%20%D0%B2%D0%BA%D0%B0%D0%B7%D1%96%D0%B2%D0%BA%D0%B8%201_%D0%9E%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%20%D0%B1%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%81%D1%83_last.pdf
3. В. Г. Кудлай К 88 Економіка і організація агробізнесу [Електронний ресурс] : Практикум. К. : КНЕУ імені Вадима Гетьмана, 2020. 211 с.
URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4c2523c6-cbb8-4eec-a2df-6c0ab5073b09/content>
4. Дидів І. Б., Дидів А. І. Агротуризм як вид підприємницької діяльності на селі: монографія. Львів: “СПОЛОМ”, 2024. 264 с.
5. Лазарева О. В., Мась А. Ю., Борисевич К. Ю. Ключові орієнтири ведення земельного бізнесу в країнах єс: перспективи для України. *Економіка та держава*. 2021. № 9. С. 33–37. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/9_2021/7.pdf
6. Стратегія сталого розвитку: Європейські горизонти [Електронний ресурс]: Підручник / І. Л. Якименко, Л. П. Петрашко, Т. М. Димань, О. М. Салавор, Є. Б. Шаповалов, М. А. Галабурда, О. В. Ничик, О. В. Мартинюк. Київ : НУХТ, 2022. 337 с. URL: https://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/7990/1/stratehiia_staloho.pdf .